

Jakelun mukaan

Viite Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013 (Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta, jäljempänä yleisasetus), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013 (Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta, jäljempänä maaseutuasetus).

Asia **PÄÄTÖS PAIKALLISTEN TOIMINTARYHMIEN VALINNASTA JA PAIKALLISTEN MAASEUDUN KEHITTÄMISSTRATEGIOIDEN SUUNTAANTAVASTA RAHOITUKSESTA MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMASSA 2014-2020**

1. Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy valintakomitean esityksen

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään hyväksynyt valintakomitean esityksen paikallisten toimintaryhmien eli Leader-ryhmien valinnasta ja suunta-antavasta rahoituksesta liitteenä 1 olevan taulukon mukaisesti ja tässä kirjeessä esitetyillä perusteluilla. Liitteessä 2 ovat ryhmittäiset perustelut.

2. Leader-ryhmien ja paikallisten maaseudun kehittämisstrategioiden haku

EU-tasolla Leader-toimintaa ohjaavat yleisasetuksen ja maaseutuasetuksen lisäksi yhteisön tason maaseudun kehittämisen suuntaviivat, komission asetukset, jotka koskevat toimeenpanoa, valvontaa ja siirtymäsäännöksiä, komission 12.12.2014 (2014FI06RDRP001) hyväksymä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 sekä kansallinen lainsäädäntö.

Leader-ryhmien ja paikallisten maaseudun kehittämisstrategioiden haku tapahtui kaksivaiheisesti. Kaksivaiheisen haun tarkoituksena oli entisestään parantaa paikallisten kehittämisstrategioiden laatua.

Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti avoimella haulla epävirallisen Leader-ryhmien ja paikallisten strategioiden haun kesällä 2013. Valintakomitea analysoi saapuneet hakemukset ja antoi jokaiselle hakijalle palautteen strategian kehittämiskohteista. Myös ulkopuolinen arvioitsija (Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti) arvioi saapuneet hakemukset. Valintakomitean ryhmittäinen palaute, arvioitsijan ryhmittäinen palaute sekä valintakomitean yhteinen palaute kaikista hakemuksista annettiin kaikille hakijoille 31.10.2013.

Maa- ja metsätalousministeriö avasi virallisen haun Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2014–2020 toimiviksi Leader-ryhmiksi ja paikallisiksi maaseudun kehittämisstrategioiksi 25.4.2014 (MMM:n kirje Dnro 922/441/2014). Virallinen haku käynnistyi välittömästi sen jälkeen, kun Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 oli toimitettu komissiolle. Haku päättyi 10.6.2014. Maa- ja metsätalousministeriölle saapui 54 hakemusta, joissa haettiin julkista rahoitusta hieman yli 310 miljoonaa euroa.

Maa- ja metsätalousministeriön hakukirjeessä asetettiin hakemuksille kriteerit, jotka koskivat I hakijaa, II paikallista kehittämisstrategiaa ja III hyvän paikallisen kehittämisstrategian tunnusmerkkejä. Arviointikriteerit ovat liitteessä 3.

▲ MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
▲ PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO (Helsinki)
▲ puh. 0295 16001 ▲ faksi (09) 160 54202

▲ JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET
▲ PB 30, 00023 STATSRÅDET (Helsingfors)
▲ tfn 02951 16001 ▲ fax (09) 160 54202

▲ MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY
▲ PO Box 30, FI-00023 GOVERNMENT, Finland (Helsinki)
▲ tel. +358 295 16001 ▲ fax +358 9 160 54202

Jokaisen hakijan tuli täyttää kohtien I ja II kriteerit. Hyvän strategian tunnusmerkkien täytyminen otettiin myönteisesti huomioon Leader-ryhmän rahoituskehystä määritettäessä.

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi 12.8.2014 ELY-keskuksilta ja maakuntien liitoilta lausunnot oman alueensa Leader-ryhmien ja paikallisten maaseudun kehittämisstrategioiden hakemuksista.

Leader on pakollinen toimenpide Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014–2020. Sen minimirahoituksen tulee olla vähintään 5 % EU-rahoituksesta.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 rahoitussuunnitelmassa Leader-ryhmien rahoitukseen on varattu 300 miljoonaa euroa julkista rahoitusta. Julkisesta rahoituksesta EU:n osuus on 42 %, valtion 38 % ja kuntien rahoitus 20 %. Kaikki kunnat ovat sitoutuneet Leader-ryhmien osarahoitukseen. Yksityisen rahoituksen tavoite on 35 % kokonaisrahoituksesta. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014–2020 toimenpiteen 19, tuki paikalliseen kehittämiseen eli Leader-toimintaan jakautuu seuraavasti (yksityisen rahoituksen tavoite on pyörästetty tasaluvuksi):

Toimenpide 19. Tuki paikalliseen kehittämiseen (Leader).	EU €	Valtio €	Kunta €	Yksityinen €	Yhteensä €
Tuki paikallisen kehittämissuunnitelman mukaisten toimien toimeenpanoon sekä paikallisen toimintaryhmän yhteistyötoimien valmistelu ja toimeenpano	100 800 000	91 200 000	48 000 000	162 000 000	402 000 000
Toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen	25 200 000	22 800 000	12 000 000	0	60 000 000
Yhteensä	126 000 000	114 000 000	60 000 000	162 000 000	462 000 000

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 kauden maksatuksia ja mm. seurantaan liittyviä tehtäviä tehdään todennäköisesti vielä vuonna 2023.

Leader-ryhmittäinen julkinen rahoitus vaihtelee 2,9 miljoonan euron ja 11,1 miljoonan euron välillä.

3. Valintakomitean tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 2.10.2013 yleisasetuksen mukaisen valintakomitean. Sen kokoonpanoa täydennettiin 24.7.2014. Valintakomitean tehtävä on vastata paikallisten strategioiden valinnasta. Valintakomitea on toiminut maa- ja metsätalousministeriön puheenjohtajuudella. Sen jäsenet ovat eri ministeriöistä, Maaseutuvirastosta, aluehallinnosta, sidosryhmistä ja tutkimuksesta.

4. Valintakomitean perustelut

Valintakomitea esitti 3.11.2014 maa- ja metsätalousministeriölle, että kaikki 54 Leader-ryhmää valitaan toteuttamaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2014–2020. Valintakomitean esittämä ryhmittäinen suuntaa-antava rahoituskehys on liitteen 1 mukainen. Liitteessä on listattu Leader-ryhmät numerojärjestyksessä etelästä pohjoiseen, toiminta-alueen väestömäärä, valintakomitean antama arvostus strategian laadun perusteella, julkisen rahoituksen määrä sekä siitä toimintarahalle varattava osuus.

Valintakomitean perustelut ovat seuraavat:

Valintakomitea arvioi saapuneet hakemukset arviointilomakkeella, jonka sisältö perustui em. hakukirjeen kriteereihin. Pisteytyksen skaala oli 1-5 (1=heikko, puutteellinen, 2=välttävä, 3= keskimääräinen, 4=hyvä, 5= erinomainen). 15 valintakomitean jäsentä arvioi ja pisteytti kaikki hakemukset. ELY-keskusten ja maakuntien liittojen edustajat eivät osallistuneet oman alueensa hakemusten käsittelyyn. Samoin valintakomitean jäsenet jäivät itsensä mm. asuinkuntansa Leader-ryhmän hakemuksen käsittelystä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 tavoitteiden ja hakukirjeessä kuvatulla tavalla valintakomitea on painottanut Leader-ryhmän strategian laatua ja kokonaisuutta sekä väestömäärästä painottanut ydin- ja harvaan asutun maaseudun asukasmäärää. Aikaisempien ohjelmakausien kokemukset, 31.10.2013 palautteiden toimeenpano, arvioinnit ja lausunnot on otettu huomioon. Lisäksi on huomioitu hakijan oma arvio rahoituksesta, erityisesti sen realistisuus suhteessa strategiaan. Hyvästä taloudellisesta ja hallinnollisesta osaamisesta on saanut lisärahoitusta. Kukaan hakijoista ei saa alle 70 % hakemastaan rahoituskehuksesta eikä yli 45 % enemmän kuin 2007–2013 ohjelmakaudella. Tällä on osaltaan varmistettu kaikkien Leader-ryhmien operatiivisen toiminnan turvaaminen.

Valintakomitean antama arvosana strategian laadusta vaihteli 2,4-4,6 välillä. Keskiarvo oli 3,4. Harvaan asutun ja ydinmaaseudun asukasmäärää painotettiin rahoituksessa 20 euroa/asukas. Asukasmäärät perustuvat Suomen ympäristökeskuksen aluetypologia-aineiston vuoden 2012 asukasmääriin.

Kaikki hakijat täyttivät Leader-ryhmien kriteerit. 54 Leader-ryhmällä saadaan täytettyä valtioneuvoston eduskunnalle tekemän maaseutupoliittisen selonteon (Maaseutu ja hyvinvoiva Suomi. Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko eduskunnalle. 2009) linjaus, jonka mukaan koko Suomen maaseutualueet tulee kattaa Leader-ryhmillä.

Ohjelmakaudella kahdesti tehtävään kehystarkistukseen jätetään hyvästä edistymisestä, työn laadun parantamisesta ja vaikuttavien tulosten perusteella jaettavaksi 27 miljoonaa euroa eli 9 % Leader-toimintapiteen rahoituskehuksesta. Kehystarkistuksiin varatun rahoituksen tavoitteena on lisätä Leader-ryhmien työn vaikuttavuutta entisestään.

Toimintarahana määrä on pääsääntöisesti 22 % julkisesta rahoituksesta. Rahoituskehyseltään ja toiminta-alueeltaan suurilla ryhmillä toimintarahana osuus on kuitenkin 15-18 %, mikä takaa heille vuosittain laskettuna hyvän toimintarahana määrän. EU-säädösten perusteella toimintarahana enimmäismäärä on 25 % ryhmän julkisesta rahoituksesta maksetusta määrästä (yleisasetus 1303/2013, artikla 35).

Toimintarahana osuutta on nostettu 15 ryhmän kohdalla. Tämä on jouduttu tekemään laadun sekä harvaan asutun ja ydinmaaseudun painotuksen kustannuksella siksi, että rahoituskehyseltään pienten ryhmien toimintarahana osuus olisi tyydyttävällä tasolla ja turvaisi ryhmän toimintaedellytykset.

Paikallisten toimintaryhmien hyväksymisestä ja paikallisten kehittämissuunnitelmien laadinnan ohjauksesta säädetään maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista annetussa laissa (27/2014) sekä maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (295/2014).

5. Rahoituksen käytön ehdot

5.1 Suuntaa antavaa rahoitusta koskevat ehdot

Suuntaa antava rahoituskehys on alustava varaus, joka toimii pohjana, kun Leader-ryhmille kohdistetaan vuosittaisia myöntövaltuuksia. Maa- ja metsätalousministeriö voi poiketa paikallisen Leader-ryhmän suuntaa antavasta rahoituksesta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa esitetyissä tapauksissa. Rahoituksesta voidaan poiketa myös silloin, jos ryhmälle osoitettua rahoitusta on jäänyt käyttämättä, ryhmä ei täytä paikalliselle toimintaryhmälle ja sen toiminnalle asetettuja vaatimuksia tai ryhmä osoittaa perustellun lisärahan tarpeen.

5.2 Leader-ryhmää koskevat ehdot

Leader-ryhmän, sen toiminnan sekä paikallisen maaseudun kehittämisstrategian toteuttamisen on noudatettava Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014–2020 sekä maaseudun kehittämistä ohjaavia EU:n ja kansallisia säädöksiä. EU:n säädöksiä ovat yleisasetus ja maaseutuasetus sekä niiden nojalla annetut asetukset ja muut ohjeet. Kansallisesti Leader-ryhmistä, paikallisista maaseudun kehittämisstrategioista ja käytettävistä tukimuodoista sekä menettelyistä on säädetty maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annetussa laissa (27/2014) ja maaseudun kehittämisen tukemisesta annetussa laissa (28/2014) sekä näiden nojalla annetuissa asetuksissa. Leader-ryhmien on noudatettava myös edellä mainittujen säädösten nojalla annettuja maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston ja ELY-keskuksen päätöksiä ja ohjeita.

5.3 Valvonta

EU:n toimielimillä, maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla ja ELY-keskuksilla on oikeus suorittaa valtuuttamallaan henkilöllä ennakolta ilmoittamatta Leader-ryhmän toimintaan, tuen maksamiseen ja myöntämiseen sekä rahoituksen käyttöön liittyviä tarkastuksia. Leader-ryhmä on velvollinen korvauksetta esittämään heille kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös sähköisiä tiedostoja, sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

6. Tiedoksisaanti

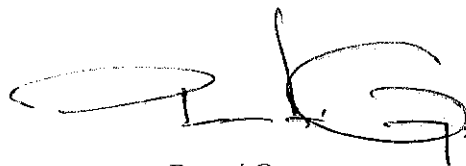
Leader-ryhmän katsotaan saaneen tämä päätös tiedoksi saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin (Hallintolaki 434/2003, 60 §). Päätöksen vastaanottajan tulee viipymättä ilmoittaa siitä muille asianosaisille.

7. Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen liitteenä 4 on valitusosoitus.

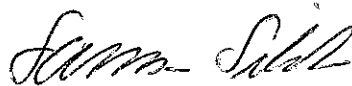
8. Lisätietoja

Lisätietoja päätöksestä antavat neuvottelevat virkamiehet Sanna Sihvola (p. 02951 62264), Leena Anttila (p. 02951 62240) ja Sirpa Karjalainen (p. 02951 62103) sekä maaseutuylitarkastaja Marianne Selkänaho (p. 02951 62218).

Maa- ja metsätalousministeri

Petteri Orpo

Neuvotteleva virkamies

Sanna Sihvola

- Liite 1. Taulukko Leader-ryhmien ohjelmakauden 2014-2020 suuntaa-antavasta rahoituksesta
- Liite 2. Leader-ryhmittäiset perustelut Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014-2020 rahoitettavasta Leader-ryhmästä ja suuntaa-antavasta rahoituskehyksestä (vain asianomaiselle Leader-ryhmälle)
- Liite 3. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 Leader-ryhmille ja paikallisille maaseudun kehittämisstrategioille asetetut arviointikriteerit
- Liite 4. Valitusosoitus
- Jakelu Leader-ryhmät
ELY-keskukset
Maakuntien liitot
Valintakomitea
MMM/Maaseudun kehittämissyksikkö
Maaseutuvirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ahvenanmaan maakuntahallitus ja -liitto

Nro	Toimintaryhmä	Toimintaryhmän alueen kunnat	Toiminta-alueen asukasmaara	ELY-keskus	Valinta-komitean antama arvosana strategian laadun perusteella	Leader-ryhmän suunnittelema rahoituskehyksen 2014-2020 julkisen rahoituksen (EU, valtio, kunnat) sisältävä toimintaraha	Josta toimintaraha 2014-2020 julkisen rahoituksen (EU, valtio, kunnat) kautta
1	Maaseudun kehittämissyhdistys SILMU ry	Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo	90 615	Uusimaa	3,0	4 201 000	924 000
2	Pomoväst ry	Hanko, Inkoo, Kirkkonummi, Raasepori, Siuntio	86 400	Uusimaa	2,4	3 600 000	792 000
3	Ykkösakseli ry	Salo, Lohja, Karkkila, Vihti	122 777	Uusimaa	3,0	5 572 000	1 226 000
4	Isäntä- ja samassa veneessä ry	Kemiönsaari, Kustavi, Parainen,	23 377	Varsinais-Suomi	2,5	3 600 000	792 000
5	Varsin Hyvä ry	Kaarina, Lieto, Masku, Naantali, Nousiainen, Paimio, Raisio, Rusko, Sauvo, Taivassalo, Turku	81 532	Varsinais-Suomi	3,0	3 931 000	865 000
6	Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry	Aura, Koski Ti, Loimaa, Marttila, Oripää, Pöytyä, Tarvasjoki, Somero	45 656	Varsinais-Suomi	3,0	4 759 000	1 047 000
7	Maaseudun Kehittämissyhdistys Ravakka ry	Rauma, Uusikaupunki, Laitila, Eurajoki, Pyhärinta, Mynämäki, Vehmaa	60 595	Satakunta	3,9	4 234 000	931 000
8	Leader Pyhäjärvisseutu ry	Eura, Köyliö, Säkylä	19 600	Satakunta	3,5	2 920 000	642 000
9	Karhuseutu ry	Harjavalta, Kokemäki, Pori, Ulvila, Luvia, Nakkila	60 482	Satakunta	3,8	5 136 000	1 130 000
10	Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Siikainen, Merikarvia, Pomarkku, Kihniö, Parkano, Ikaalinen	41 724	Satakunta	3,6	7 080 000	1 558 000
11	Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry	Espoo, Hausjärvi, Hyvinkää, Loppi, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa	100 000	Häme	3,3	3 600 000	792 000
12	LounaPlus ry	Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela, Ypäjä	34 669	Häme	2,8	3 400 000	748 000
13	Linnaseutu ry	Hämeenlinna, Hattula, Janakkala	57 549	Häme	3,3	3 600 000	792 000
14	Eteläisen Päijät-Hämeen toimintaryhmä ETPÄHÄ ry	Hollola, Hämeenkoski, Nastola, Orimatila, Kärkölä	59 572	Häme	2,7	3 600 000	792 000
15	Päijänne-Leader ry	Asikkala, Hartola, Heinola, Padasjoki, Pertunmaa, Sysmä	40 702	Häme	2,5	4 345 000	956 000
16	Pirkan Helmi ry	Akaa, Pälkäne, Urjala, Valkeakoski	49 932	Pirkanmaa	3,3	3 522 000	775 000
17	Kantri ry	Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilähti, Ylöjärvi	103 500	Pirkanmaa	2,7	4 704 000	1 035 000
18	Joutsenten Reitti ry	Sastamala, Huittinen, Hämeenkyrö, Punkalaidun	49 721	Pirkanmaa	3,4	6 047 000	1 260 000
19	PoKo ry	Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat, Juupajoki	25 255	Pirkanmaa	3,5	3 600 000	792 000

20	Pohjois-Kymen kasvu ry	Kouvola, Iitti	93 780	Kaakkois-Suomi	3,8	4 551 000	1 001 000
21	Kehittämisyhdistys Sepra ry	Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti, Michikkälä	86 501	Kaakkois-Suomi	4,0	3 550 000	781 000
22	Länsi-Saimaan Kehittämisyhdistys ry	Luumäki, Lemu, Taipalsaari, Savitaipale, Lappeenranta	36 714	Kaakkois-Suomi	3,2	3 600 000	792 000
23	Etelä-Karjalan Kärki-LEADER ry	Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi, Parikkala	42 946	Kaakkois-Suomi	3,2	3 600 000	792 000
24	Veejjakaja ry	Hirvensalmi, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyhärju, Pieksämäki, Puumala	54 991	Etelä-Savo	3,8	6 000 000	1 320 000
25	Rajapusu Leader ry	Joroinen, Juva, Rantasalmi, Sulkava	18 732	Etelä-Savo	3,3	3 885 000	855 000
26	Piällysmies ry	Savonlinna, Enonkoski, Heinävesi	18 158	Etelä-Savo	2,8	3 600 000	792 000
27	Maaseudun Kehittämisyhdistys Mansikka ry	Suonenjoki, Tervo, Vesanto, Rautalampi, Leppävirta, Varkaus	32 059	Pohjois-Savo	2,9	3 600 000	792 000
28	Kehittämisyhdistys Kalakukko ry	Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka, Juankoski, Kaavi, Tuusniemi, Rautavaara	58 367	Pohjois-Savo	3,1	5 950 000	1 309 000
29	Ylä-Savon Veturi ry	Iisalmi, Kiuruvesi, Keitele, Lapinlahti, Pielavesi, Sonkajärvi, Vieremä	56 926	Pohjois-Savo	4,1	5 284 000	1 163 000
30	Maaseudun Kehittämisyhdistys Keski-Karjalan Jctina ry	Kitee, Tohmajärvi, Rääkkylä	18 547	Pohjois-Karjala	4,0	4 627 000	1 018 000
31	Joensuun Seudun LEADER ry	Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi	58 984	Pohjois-Karjala	3,9	6 545 000	1 440 000
32	Vaara-Karjalan LEADER ry	Lieksa, Nurmes, Homantsi, Juuka, Valtimo	34 398	Pohjois-Karjala	4,0	5 633 000	1 240 000
33	Vesuri-Ryhmä ry	Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Multia, Petäjävesi	40 850	Keski-Suomi	2,6	3 600 000	792 000
34	Maaseutukehitys ry	Hankasalmi, Joutsa, Konnevesi, Toivakka, Luhanka	16 396	Keski-Suomi	2,7	3 600 000	792 000
35	Jyväsräihi ry	Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Uurainen	55 941	Keski-Suomi	3,4	3 600 000	792 000
36	Maaseudun kehittämisyhdistys Viisari ry	Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihlupudas	43 310	Keski-Suomi	3,4	6 092 000	1 340 000
37	Kuudestaan ry	Alavus, Ähtäri, Kuortane, Soini	24 739	Etelä-Pohjanmaa	3,9	5 107 000	1 124 000
38	Seinäjoenseudun Kehittämisyhdistys LIIVERI ry	Ilmajoki, Jalasjärvi, Seinäjoki	64 740	Etelä-Pohjanmaa	4,6	6 500 000	1 430 000
39	Suupohjan Kehittämisyhdistys ry	Isojoki, Karijoki, Teuva, Kauhajoki, Kurikka	37 436	Etelä-Pohjanmaa	4,0	7 880 000	1 501 000
40	Aisapari ry	Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Lappajärvi, Lapua, Vimpeli	51 231	Etelä-Pohjanmaa	4,1	10 242 000	1 554 000
41	Aktion Österbotten rf	Kokkola, Luoto, Kruunupyö, Pietarsaari, Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri, Mustasaari, Vaasa, Maalampi, Korsnäs, Närpiö, Kaskinen, Kristiinankaupunki	107 152	Pohjanmaa	3,4	11 121 000	1 668 000
42	YHYRES-Kyrönmaan Kehittämisyhdistys ry	Isokyrö, Laihia, Vaasan Vähäkyrö	17 554	Pohjanmaa	3,6	3 801 000	836 000
43	Pirityiset ry	Kaustinen, Kokkola, Toholampi, Veteli, Halsua, Lestijärvi, Perho	24 303	Pohjanmaa	3,5	4 765 000	1 048 000

44	Rieska-LEADER ry	Kalajoki, Kannus, Oulainen, Ylivieska, Alavieska, Merijärvi, Sievi	49 691	Pohjois- Pohjan- maa	3,5	7 749 000	1 472 000
45	Keskipiste-Leader ry	Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Nivala, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Siikalatva	44 879	Pohjois- Pohjan- maa	3,6	8 046 000	1 529 000
46	Nouseva Rannikko- seutu ry	Hailuoto, Lumijoki, Tymävä, Liminka, Siikajoki, Raabe, Pyhäjoki	53 432	Pohjois- Pohjan- maa	4,1	4 920 000	1 082 000
47	Oulun seudun Leader	Oulu, Ii, Pudasjärvi, Utajärvi, Muhos, Kempele	95 646	Pohjois- Pohjan- maa	3,4	8 790 000	1 582 000
48	Koillismaan Leader ry	Posio, Kuusamo, Taivalkoski	24 150	Pohjois- Pohjan- maa	3,8	4 162 000	916 000
49	Oulujärvi LEADER ry	Paltamo, Puolanka, Vaalan, Kajaani	35 297	Kainuu	4,1	6 505 000	1 431 000
50	Elävä kainuu LEADER	Hyrnsalmi, Kuhmo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi	32 608	Kainuu	2,8	3 652 000	803 000
51	Peräpohjolan Kehitys ry	Ranua, Rovaniemi, Tervola, Kemina, Simo, Kemi	32 297	Lappi	3,4	5 035 000	1 108 000
52	Outokaira Tuottam- han ry	Pellö, Tornio, Ylitor- nio	30 694	Lappi	3,4	4 061 000	893 000
53	Kyläkulttuuria tuntu- reitten maassa ry	Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio	14 360	Lappi	3,4	3 750 000	825 000
54	Pohjoisimman Lapin LEADER ry	Utsjoki, Inari, Sodankylä, Pelkosenniemi, Savu- koski, Salla, Kemijärvi	30 867	Lappi	4,5	8 128 000	1 544 000
			2 692 334		3,4	272 982 000	57 206 000

Maaseudun kehittämissyhdistys Viisari ry

Viite Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013 (Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1305/2013 (Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta).

Asia **RYHMITTÄISET PERUSTELUT MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMASTA 2014-2020 RAHOITETTAVASTA LEADER-RYHMÄSTÄ JA SUUNTA-AANTAVASTA RAHOITUSKEHYKSESTÄ**

Maaseudun kehittämissyhdistys Viisari ry, joka toimii seuraavien kuntien (maaseutualueet) alueilla: Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Pihtipudas, on hyväksytty toteuttamaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2014-2020 paikallisella maaseudun kehittämissuunnitellaan ”Maaseudun kehittämissyhdistys VIISARI ry:n kehittämissuunnitelma 2014-2020”.

Maaseudun kehittämissyhdistys Viisari ry:n suunta-antava rahoituskehys ohjelmakaudelle 2014-2020 on 6 092 000 euroa julkista rahoitusta. Tästä vähintään 20 % eli 1 218 400 euroa on kuntien rahoitusta. Kuntien 20 % rahoitus julkisesta rahoituksesta on ehto sille, että maa- ja metsätalousministeriö voi osoittaa Leader-ryhmälle EU:n ja valtion rahoitusta.

Toimintarahana osuus suunta-antavasta rahoituskehuksesta on 1 340 000 euroa. Tästä vähintään 20 % eli 268 000 euroa on alueen kuntien rahoitusta.

Maaseudun kehittämissyhdistys Viisari ry:n valinnan ja rahoituksen perustelut ovat seuraavat:

Strategian laatimisessa on tehty hyvää pohjatyötä ja yhdistyksen jäsenmäärä on hyvällä tasolla. Erityisesti yhteisöllinen kehittäminen ja nuorten osallistaminen ovat strategian vahvoja puolia. Ympäristö ja kestävä kehitys on sisällytetty hyvin strategiaan. Ohjelmakaudella 2014-2020 olisi hyvä panostaa enemmän elinkeinojen kehittämiseen. Toiminnan uudistamiseen kannattaa kiinnittää huomiota.

Ohjelmakauden 2014-2020 aikana Leader-ryhmän kannattaa kiinnittää huomiota paikallisten toimijoiden aktivoimiseen ja yhteistyöhön eri tahojen kanssa sekä alueen vahvuuksien strategiseen ja systemaattiseen hyödyntämiseen, jotta toimintaa voidaan edelleen kehittää. Tässä ryhmä voi käyttää apuna Leader-valintakomitean sekä paikallisten kehittämissuunnitelmien ulkopuolisen arvioinnin suorittaneen Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin syksyllä 2013 antamaa palautetta ja kehittämissuosituksia.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014-2020 Leader-ryhmille ja paikallisille maaseudun kehittämissuunnitelmoille asetetut arviointikriteerit

Leader-ryhmän kriteerit

Jokaisen Leader-ryhmän on täytettävä Leader-ryhmää koskevat arviointikriteerit. Leader-ryhmän on oltava juridisesti järjestäytynyt toimija (esim. rekisteröity yhdistys). Uusilla toimijoilla riittää, että juridinen rekisteröityminen on vireillä. Kaikilla alueen toimijoilla tulee olla mahdollisuus liittyä toimintaryhmän jäseneksi (ts. säännöt eivät saa rajata toimijoita pois). Leader-ryhmän jäsenmäärän tulee olla riittävän suuri ja laajapohjainen. Jäsenistössä on muun muassa julkisen hallinnon edustajia, yrittäjiä, yhteisöjä ja paikallisia ihmisiä.

Leader-ryhmän toiminta-alue on määriteltävä selkeästi ja sitovasti hakemuksessa. Ryhmän alueen ei tarvitse välttämättä noudattaa hallinnollisia rajoja ts. sen ei tarvitse olla maakunta-, ELY-keskus- tai kuntarajojen mukainen, mutta hakemuksessa pitää yksilöidä alue riittävän selvästi (tarvittaessa kartan avulla). Kukin alue voi kuulua vain yhteen Leader-ryhmään. Kuntakoon kasvaessa voimakkaasti on mahdollista, että kunnan osia kuuluu eri toimintaryhmien alueisiin. Tästä on oltava selkeä sopimus kunnan/kaupungin ja toimintaryhmän kesken koko ohjelmakaudeksi.

Leader-ryhmän alueen määrittelystä tulee ilmetä alueen asukasmäärä ja perustelut sille, että alue on paikalliselle toiminnalle ja osallisuudelle sopiva sekä se, että alueella on riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit. Leader-ryhmän alueella tulee olla maaseudulla asuvia asukkaita 10 000-150 000. Leader-toimintatapana soveltuu maaseudun ja kaupunkien paikalliskehittämisen välineeksi, mutta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta rahoitettavat toimenpiteet kohdistuvat maaseutualueille. Maaseuduksi voidaan katsoa kaikki alle 30 000 asukkaan kunnat tai kaupungit kokonaisuudessaan. Jos kunnassa tai kaupungissa on yli 30 000 asukasta ja kunta kuuluu kaupunkiseutuun eli yli 15 000 asukkaan keskustaajama ulottuu sen alueelle, Leader-ryhmä on rajannut alueella yhdessä ELY-keskuksen kanssa tehdyn yhteisen suunnitelman mukaisesti kaupunkimaiset keskukset ulkopuolelle. Tavoitteena on hallituksen maaseutupoliittisen selonteon linjausten mukaisesti, että koko Suomen maaseutualueet on edelleen katettu paikallisten Leader-ryhmien työllä.

Leader-ryhmän hallituksen kolmikantaperiaate

Leader-ryhmän hallitus tai muu vastaava toimielin valitsee rahoitettavat hankkeet. Se tekee myönteiset ja kielteiset lausunnot ELY-keskukselle. Valintaa tehtäessä hallituksen tai valinnan tekevän elimen tulee huomioida mahdolliset eturistiriidat ja dokumentoida esteellisyydet kokousasiakirjoihin.

Hallituksen tai valinnan tekevän elimen on noudatettava ns. "kolmikantaperiaatetta" eli sen pitää koostua tasapuolisesti seuraavien tahojen edustajista:

1. paikallinen julkinen hallinto
2. yhteisöt (järjestöt, yhdistykset)
3. maaseudun asukkaat

Paikallinen julkinen hallinto: Paikallisen julkisen hallinnon edustajia ovat kunnanvaltuutetut, kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja, kunnansihteeri, elinkeinoasiamies, maaseutusihdeeri, kunnaninsinööri sekä muut vastaavat viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Mahdollisina tuen hakijoina olevien oppilaitosten johtavissa tehtävissä olevat henkilöt luetaan paikallisen julkisen hallinnon kiintiöön. Lisäksi kunnan edustajiksi katsotaan sellaisten lautakuntien tai kunnan asettamien toimikuntien puheenjohtajat, joiden tehtäväkenttään kuuluvat maaseudun kehittämissasiat. Maakuntaliittojen ja seurakuntien johtavassa asemassa olevat työntekijät ja luottamusmiehet (esim. maakuntajohtajat, kirkkoherrat, maakuntaliiton valtuuston ja kirkkovaltuuston jäsenet) kuuluvat paikallisen julkisen hallinnon kiintiöön.

Yhteisöt: Yhteisöjen edustajia ovat maaseudun kehittämistyöhön liittyvissä organisaatioissa päättävässä asemassa olevat henkilöt kuten kyläyhdistysten, kylätoimikuntien, 4H-yhdistysten, Mannerheimin lastensuojeluliiton, metsästysseurojen, tuottaja- ja neuvontajärjestöjen, maa- ja kotitalousseurojen, riittäjäyhdistysten, nuorisoseurojen, maamiessseurojen tai muiden vastaavien toimijoiden hallitusten puheenjohtajat ja jäsenet tai näiden johtavassa asemassa olevat työntekijät.

Maaseudun asukkaat: Erityisen tärkeää on se, että kolmasosa hallituksen jäsenistä on sellaisia paikallisia maaseudun asukkaita, jotka eivät edusta työnsä tai muun asemansa vuoksi paikallista julkista hallintoa tai sellaisia yhdistyksiä ja suuria yrityksiä, joiden kiinnostuksen kohteissa ovat toimintaryhmän toimialaan kuuluvat asiat. Hallituksen kokoonpanoa seurataan vuosittain. Yksittäiset pienyritykset (alle 10 henkilötyövuotta) kuuluvat maaseudun asukkaiden kiintiöön.

Hallituksen kolmikanta, paikallisen julkisen hallinnon, yhteisöjen ja maaseudun asukkaiden kiintiöt täyttävät neuvoston asetuksen (EY) N:o 1303/2013, 32 artiklan paikallisten yksityisten ja julkisten sosioekonomisten etujen edustajien vaatimuksen. Toimintaryhmien hallituksen kokoonpanosta säädetään kansallisesti maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnointilaissa (27/2014) ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (295/2014).

Periaatteet kolmikannasta ja hallituksen jäsenten säännöllisestä vaihtuvuudesta tulee näkyä toimintaryhmänä toimivan yhdistyksen (tai muun oikeustoimikelpoisen toimijan) säännöissä sekä käydä ilmi hakuajankohdan hallituksen kokoonpanossa. Hallituksen jäsenten vaihtuvuudella varmistetaan uusien henkilöiden mahdollisuus osallistua Leader-toimintaan sekä Leader-toiminnan avoimuus. Suositeltavaa on, että yhdistyskiintiöön saadaan vaihtuvuutta eri yhdistyksien edustajista.

Toimintaryhmillä tulee olla riittävä taloudellinen osaaminen ja kyky hoitaa hallinnollisia tehtäviä. Toimintaryhmä osoittaa hakemuksessaan, miten se organisoii sisäisesti tai hankkii yhteistyön avulla riittävän taloudellisen ja hallinnollisen osaamisen.

Hallituksen jäsenillä on joko henkilökohtaiset varajäsenet tai kullekin kolmikannalle omat, samaa kolmikantaa edustavat varajäsenet. Leader-ryhmän hallituksen jäsenen yhtäjaksoinen toimikausi voi olla enintään kuusi vuotta.

Paikallisen maaseudun kehittämisstrategian kriteerit

Paikallinen maaseudun kehittämisstrategia tulee valmistella avoimesti ja laajasti sekä noudattaen alhaalta ylöspäin -periaatetta. Strategiassa tai sen liitteissä kuvataan valmisteluprosessi sekä siihen osallistuneet tahot. Kuvauksen tulee sisältää tietoja siitä, miten yhteistyö, avoimuus ja tiedottaminen sekä toimijoiden sitoutuminen ovat toteutuneet strategian valmistelussa. Strategian tavoitteiden ja rahoitettavien toimien tulee olla paikallisia tai paikallislähtöisiä.

Strategiassa tai sen liitteissä täytyy olla selkeä kuvaus siitä, miten yhteistyö, yhteensopivuus ja täydentävyys alueen muiden toimijoiden ja strategioiden kanssa on järjestetty. Strategiassa tulee käydä ilmi yhteensovitus ELY-keskuksen laatiman alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman kanssa sekä yhteistyö ja työnjako erityisesti elinkeinohankkeita käsiteltäessä.

Paikallisessa maaseudun kehittämisstrategiassa on kuvattava alueen nykytila ja sen analyysi. Toimintaryhmän valitsemien painopisteiden tulee nousta nykytilan analyysistä. Tärkeää on strategisuus ja toimintaryhmän valitsemat selkeät kehittämisen painopisteet. Strategian toteuttamisella saadaan uusia tapoja oman alueen kehittämiseen, löydetään kokeilujen kautta erilaisia keinoja esim. paikallisten palveluiden järjestämiseen. Strategian tavoitteena on elämän laadun parantuminen ja elinkeinon kehittyminen sekä sosiaalisen pääoman lisääntyminen mm. yhteisöllisen kehittämisen kautta. Strategian tavoitteena on syytä olla myös uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien luominen sekä alueen ihmisten elinolojen parantaminen. Strategiassa on eritelty tavoitteet naisten, miesten ja nuorten toimenpiteille sekä mahdollisesti eri väestöryhmille kohdennettuja toimia. Strategian tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee olla kestävä kehityksen periaatteiden mukaisia. Paikallisen strategian tulee edistää myös horisontaalisia tavoitteita, joita ovat innovaatiot, ilmastonmuutokseen varautuminen ja ympäristö.

Leader-toimintaryhmien rahoituskehiksestä toteuttavien hankkeiden tulee vastata johonkin EU:n kuudesta prioriteetistä, niiden ei välttämättä tarvitse toteuttaa ohjelmaan valittuja toimenpiteitä. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitusta saavien toimenpiteiden tulee olla ohjelman mukaisia ja noudattaa kansallisia säädöksiä ja ohjeistusta, jotka perustuvat maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista annettuun lakiin 27/2014 sekä lakiin maaseudun kehittämisen tukemisesta 28/2014. Hakemuksessa tulee olla arvio julkisen rahoituksen kokonaistarpeesta sekä arvio yksityisen rahoituksen määrästä. Rahoitusta haetaan vuosille 2014–2020. Paikallisessa maaseudun kehittämisstrategiassa tulee olla arvio rahoituksen jakautumisesta ryhmän valitsevien painopisteiden välillä.

Alueen kuntien on sitouduttava rahoittamaan 20 % toimintaryhmän tästä ohjelmasta saamasta julkisesta rahoituksesta. Kuntien tulee sitoutua rahoitukseen vuosittaisen kertosuoritusperiaatteen mukaisesti ("könttäräha").

Yksityisen rahoituksen tavoite on 35 % kokonaisrahoituksesta.

Hyvän paikallisen maaseudun kehittämisstrategian tunnusmerkkejä

- Strategia on selkeä ja looginen. Siihen tehdyt valinnat nousevat nykytilan analyysistä. Myös Leader-ryhmän edellisen ohjelmakauden kehittämissuunnitelman toteutuksesta saadut kokemukset on analysoitu ja niiden analyysien tulos on otettu huomioon strategiaa ja painotuksia suunniteltaessa. Strategia on yhtenäinen ja johdonmukainen kokonaisuus. Se hyödyntää alueen vahvuuksia ja löytää ratkaisuja alueen heikkouksiin.
- Strategia on toteuttamiskelpoinen ja realistinen sekä sisältää selkeästi uusia ajattelutapoja tai uusia ratkaisuja alueen kehittämiseen. Strategiasta ilmenee, miten uusia ratkaisuja, ideoita tai käytäntöjä välitetään maaseudun toimijoiden käyttöön.
- Strategiassa on kuvattu selkeästi yhteistyö eri tahojen kanssa (mm. ELY-keskus, maakuntaliitto, alueen keskeiset järjestöt, kunnat ja seutukunnat). Leader-ryhmä on luonut yhteistyösuhteita moneen tahoon. Roolit muiden alueen toimijoiden kanssa ovat selkeät ja toimivat.
- Yritysrahoitukseen liittyvästä asiantuntemuksen vaihdosta ja työnjaosta on sovittu selkeästi seututasolla kuntien, seudullisen yrityspalvelupisteen tai elinkeinoyhtiön kanssa.
- Mikäli strategiaan sisältyy kansainvälistymistä ja alueiden välistä yhteistyötä, tavoitteiden tulee olla selkeät ja perustellut.
- Leader-ryhmällä on selkeät mittarit tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi.
- Strategiassa sisältyy alueen toimijoiden oppimissuunnitelma
- Strategiassa sisältyy viestintäsuunnitelma
- Leader-ryhmällä on suunnitelma käytännön toteutuksesta ja toiminnan hallinnollisesta organisoimisesta.
- Leader-ryhmä on neuvotellut strategian toteutukseen tai toimintaansa myös muuta rahoitusta kuin tämän ohjelman kautta tulevaa rahoitusta